

DE BAZUIN

ZUIN

Stemmen uit „De Gereformeerde Kerken in Nederland.”

(Ten voordeele van de Theologische School te Kampen.)

Troff II: 1a, Blaagt de bazuin!

Vrijdag 13 Juni 1902.

Wag. I: 4, Is het door uleden wel de tijd dat gij woont in uw gewelfde huizen, en zal dit huis woest zijn?

Dit blad verschijnt des Vrijdags. Prijs per 3 maanden, fr. per post f 1.50. Voor Oost-Friesland en Amerika f 1.75. Voor Z.-Afrika f 1.75. Abonnementen buiten het Rijk moeten per kwartaal vooruit worden betaald. Afzonderlijke Nrs 12½ ct. Advertentiën van 1—10 regels f 1; elke regel meer 10 cts. Boekh.-advertentiën 3/2 maal.

UITGEVER:
G. PH. ZALSMAN,
KAMPEN.

Advertentiën en Bestellingen vrachtfrij te adresseren aan den Uitgever G. Ph. Zalsman te Kampen. — Kerkelijke berichten en stukken der Medewerkers aan de REDACTIE van DE BAZUIN te Kampen. — Binnenlandsche Ruilbladen, Intezenden Stukken en Werken ter recensie aan den HOOFDREDACTEUR, Dr. H. BAVINCK te Kampen. —

Officiële Kerkelijke Berichten enz.

F. Q. I.

Hedenmiddag had op de gebruikelijke wijze, in een buitengewone corpsvergadering, de overdracht van den Senaat van het Studentencorps Fides Quaerit Intellectum plaats.

De Senaat is thans aldus samengesteld:

H. H. BINNEMA, *Prætor*.
R. W. HUIZING, *Ab-actis*.
J. KOELEWIJN, *Quæstor*.
H. H. SCHOEMAKER, *Assessor I*.
P. DE JONGE, *Assessor II*.
Namens den Senaat,
R. W. HUIZING, *h. t. Ab-actis*.
Kampen, 6 Juni 1902.

PLAATSELIJKE KERKEN.

ZUIDBROEK. Zondag 18 Mei maakte onze geliefde Leeraar Ds. F. H. Boersma aan de Gemeente bekend een roeping te hebben ontvangen van de Geref. Gen. Wierum (Friesland), en bedienmorgen 8 Juni na de godsdiensttoefening mochten wij t. spijt van Kerkeraad en Gemeente van Z.Ew. vernemen, dat hij die roeping had aangenomen.

Namens den Kerkeraad,
J. Bos, *Scriba*.

BOLNES, 5 Juni '02. De plechtige ingebruikneming van het nieuwe kerkorgel in de Geref. Kerk alhier had hedenavond plaats onder levendige belangstelling. Onze geliefde Leeraar, Ds. C. Lindeboom, sprak hierbij naar aanleiding van Ps. 150: 4: „In het eerste gedeelte zijner rede betoogde Z.Ew. de betamelijkheid en noodzakelijkheid van het Gode verheerlijkend lofheid voor 's Heeren volk, en in de tweede helft de wenschelijkheid van orgelmusiek bij het zingen der gemeente. Dit gepaste woord, dat merkbaar indruk maakte, werd telkens afgewisseld met psalmzang en orgelspel. Ook sprak Z.Ew. een woord van dank aan den heer J. J. Bijlaard te Dordrecht, die dit instrument vervaardigde. Na er op gewezen te hebben, dat orgelmusiek nooit boven den zang der gemeente geacht mag worden, maar muziekinstrumenten van tijdelijken aard zijn, maar het lied der gemeente van eeuwige strekking en in den hemel op volmaakte wijze Gods lof zal gedragen worden op de stemmen der geloovigen, eindigde de Leeraar deze samenkomst met de apostolische zegenbede.

Namens den Kerkeraad,
C. DUBBELMAN, *Scriba*.

GRONAU i. w., 6 Juni '02. Hedenavond werd alhier uit een te voren bekendgemaakt tweetal, beroepen tot Herder en Leeraar de WelEw. heer H. Graefe, bedienaar des Woords te Görtitz (Silezie).

Namens den Kerkeraad der Oud-Geref. gemeente,
H. J. RUTTER.

LANGERAK, 8 Juni 1902. Moesten wij der Gemeente bekendmaken, dat de WelEw. heer A. J. de Boer, Candidaat te Drachten, voor de roeping van Langerak heeft bedacht, de Heere geve ons in Zijn wil te berusten.

Namens den Kerkeraad,
G. VAN MIDDELKOOP, *Scriba*.

NIEUWDOORP, 8 Juni 1902. Tot groote blijdschap maakte onze geliefde Herder en Leeraar Ds. J. H. Donner Jr. na de morgengodsdiensttoefening de Gemeente bekend, dat hij vrijmoedigheid gevonden had voor de roeping naar de Geref. Kerk te Arnhem A te bedanken. Bekrone de Heere dit besluit met Zijn zegen, tot heil van Leeraar en Gemeente, en schenke Hij aan de telegestelde Gemeente weldra den mans Zijns raads.

Namens den Kerkeraad,
G. DE JAGER Jwz.

VEERE, 8 Juni 1902. Heden werden wij, na enkele weken van spanning, met de gemeente verblijd, daar onze zeer geliefde Leeraar, Ds. A. Dekkers, aan de gemeente bekendmaakte, vrijmoedigheid te hebben gevonden voor de op hem uitgebrachte roepingen der kerken Giesen en Waardhuizen, alsmede Tholen B, te bedanken. Een der ouderlingen sprak daarna Z.Ew. een hartelijk woord toe, hopende dat 's Heeren goedkeuring op dit besluit moge rusten, waarna Z.Ew. door de gemeente Ps. 153: 3 werd toegezongen.

Namens den Kerkeraad,
J. MAAS, *Scriba*.

SCHARNEGOUTUM, 8 Juni 1902. Heden was het voor onze Gemeente een dag van blijdschap. Onze beroepen Leeraar Cand. H. P. M. de Walle, werd des morgens tot zijn dienstwerk ingeleid door Z.Ew. vader, Ds. G. de Walle van Koudum, met de woorden uit 1 Tim. 4: 12—16. Des namiddags verbond Z.Ew. zich aan de Gemeente naar aanleiding van Jes. 1: 6, 7. Na afloop hiervan werd Z.Ew. namens Kerkeraad en Gemeente door onzen geachten Consul, de WelEw. heer Ds. P. Eringa op gepaste wijze toegesproken, wat beëindigd werd met het zingen uit Ps. 132: 6, 10. Beide keeren was het Kerkgebouw flink bezet. Stelde de Heere dezen jeugdigen Dienaar ten rijken zegen in ons midden.

Namens den Kerkeraad,
S. R. SYBLANDJ, *Scriba*.

P. S. Alle stukken aan den Kerkeraad voortaan te zenden aan den WelEw. heer H. P. M. de Walle.

HAZERSWOUDE, 9 Juni '02. Onze geliefde Leeraar Ds. J. L. Schouten ontving een roeping van de Geref. Kerk van Watergraafsmeer. De begeerte van Kerkeraad en Gemeente is, dat de Heere het hart van Z.Ew. neig om bij ons te blijven, om alzoo zijn gezegende werkzaamheid in ons midden voort te zetten.

Namens den Kerkeraad,
D. DE BRUIJN Jzn., *Scriba*.

SCHOONHOVEN, 10 Juni '02. De Kerkeraad der Geref. Kerk te Schoonhoven B, verzoekt alle stukken voor de Geref. Kerk aldaar op te zenden aan J. van Gelderen te Schoonhoven.

ARNHEM, den 10 Juni 1902. Ds. J. H. Donner Jr. van Nieuwdoorp heeft voor de roeping der Geref. Kerk van Arnhem A bedacht. De Kerkeraad stelde het volgende driel: Ds. J. D. Heersink te Baarnbrugge, Ds. J. L. Schouten te Hazerswoude en Dr. B. Wielenga te Westmaas.

Namens den Kerkeraad,
M. A. HAFMANS, *Scriba*.

GRIPSKERK (Gron.), 10 Juni '02. Heden mocht onze gemeente, van den Ew. heer A. J. de Boer, Candidaat te Drachten, het voor haar zoover verblijdend bericht ontvangen, dat Z.Ew. de roeping onzer gemeente aannam. Hem, die alles tot dusver zoo wonderlijk met ons maakte, komt ook daarvoor toe de eer, dank en aanbidding. Dat de Koning der Kerk hem straks tot ons mag zenden met een rijken zegen des Evangelies, en dat de Heere ook spoedig de begeerten en behoeften van die gemeenten, die Z.Ew. moest teleurstellen, mag vervullen, is onze wensch en bede.

Namens den Kerkeraad,
S. V. D. VERGEL, *Scriba*.

CLASSEN.

In de Verg. der Classis Haarlem, gehouden 10 Juni 1902, zijn preparatorisch geëxamineerd de heeren T. Roos, K. Veen en S. de Vries Jbz., allen Candidaten aan de Vrije Universiteit, en met algemeene stemmen beroepbaar gesteld bij de Geref. Kerken in Nederland.

Namens de Classis voornoemd,
D. TIBBEN, *Scriba*.

ONTVANGSTEN.

Kerkje te Emmerscompascuum.

Van de Kerk te Sassenheim f 3.—
Reeds lang is deze gift in ons bezit; wij hoopten nog steeds iets meer te kunnen verwachten, doch wij ontvingen 't laatste halfjaar niets. Deze gift schijnt de laatste te zullen zijn. Ons kerkje is dan ook klaar, een zeer doelmatig gebouw, en de gemeente groeit zoo mooi aan, dat soms 't kerkje al weer aardig gevuld is. Er is zeer groote reden tot dank aan onzen God, die vele genade in 't harte gaf om ons iets te zenden tot de bouw der Kerk. Aan de Kerken onzen dank, benevens aan de broeders en zusters. Toch blijft er nu nog een ernstig bezwaar over. Wij ontvingen voor den bouw eigenlijk duizend gulden te weinig, welke ons nu door een broeder verstrekt zijn tegen rente. „Op 't huis en 't terrein, waarop de Kerk is gebouwd ligt een hypothecaire schuld van f 1500.— Onze kleine Kerk, die bijna alleen uit veenarbeiders bestaat, is nu al te zeer bezwaard. Is er misschien hier of daar een kerk, of een rijke broeder of zuster, die onze Kerk kan en wil helpen verlichten? Neige de Heere daartoe veler harten.

Namens den Kerkeraad,
W. HOVING, *Voorz.*

Inw. Zending en Bijbelcportage in N-Brab. en Limb.

Met hartelijken dank ontvangen:
Van Ds. v. d. B. te Ouderkerk a/d A. f 2,50
Van A. v. A. te Nieuwdoorp - 2,—
Deel der Pinkstercoll. te Schoonhoije - 5,—
Van de Geref. Kerk te Rossum - 2,90
Van J. H. V. te Terneuzen - 2,50
Van H. H. te Tilburg - 5,—
Van de Geref. Kerk te Bleiswijk - 5,—
Collecte Geref. Kerk te Baarland - 15,50
Van Da. H. K. te Patten - 2,50

Wie helpt nu verder? Want op verre na is nog niet het tekort van DUIZEND GULDEN gedekt. En de bedoeling is toch niet, dat we den arbeid staken of inkrimpen? Welnu, ik wacht verrassende bijdragen.

Namens Depulaten,
J. C. C. VOIGT, *penningm.*

Raamsdonk, 9 Juni 1902.

THEOLOGISCHE SCHOOL.

Collecten.

's-Gravenhage B (over 1901) f 50,54¹
Donkerbroek - 3,82¹ Lippenhuizen f 1,50
Duurswoude - 2,85 Mildam - 3,27
Echten - 1,95 Munnikeburen - 4,10
Heerenveen - 25,57 Oldeboorn - 4,07
Hoornsterzwaag - 1,25 Oosterzee - 3,70¹
Idsenhuizen - 8,86 De Lemmer - 10,50
Joure - 10,— Terwispe - 1,50
Knijpe - 3,60 Wollega - 9,28

De Penningmeester van de Theologische School,
DR. H. FRANSEN.

Zwolle, 7 Juni 1902.

Zending onder de Joden.

Met hartelijken dank ontvangen:

Door Ds. Broekstra te Waddingsveen van een zuster der gemeente f 3,—
Door Ds. K. Bakker te Looessens, 40 stuivertjes door een kranke zuster opgespaard - 2,—
Van den Kerkeraad der Geref. Kerk te Hellevoetals, opbrengst Pinkstercollecte - 4,33
Van K. P. Meima, gevonden in het Kerkzakje - 10,—
Door Ds. Knopveld te Rijswijk: Van A. Brinkman, Zutphen - 2,50
Van G. de Vries Jr., gecoll. in de Geref. Kerk te Nijawier - 1,—
Van Ds. J. J. Bajema te Epe, gecoll. Geref. Kerk - 3,75¹
Van Wed. J. Tulp te Ede - 2,50
Dringend blijft ondergeteekende zich aanbevelen voor verdere giften, die zoo zeer noodig zijn om de bearbeiding van het oude Bondsvolk geregeld te doen plaats hebben, en waardoor het verlangen naar de komst van 's Heeren Koninkrijk blijken kan.

N. Koops,
Oostvestplein 65.

Rotterdam, 9 Juni 1902.

Zending o. Heid. en Moh.

Pinkstercoll. Lexmond f 6,64⁵
„ Schooneveld - 13,19¹
„ Heinkenszand - 21,30¹
Van H. H. te Tilburg - 5,—
Eene coll. van de Kerk te Oude-Pekela - 20,—
Pinkstercoll. Tiel - 37,36¹
„ Zalt-Bommel - 4,60¹
„ Culemborg - 4,60¹
„ Hoenza-Driel - 1,—
„ Aals - 2,07
„ Zeilichem - 1,86
„ Rossum - 1,20
„ Tholen A - 4,67
Door A. C. van Loo, uit Kerk A te 's-Gravenhage van Meij. S. v. E. - 5,—
Van Meij. de Wed. J. P. - 1,—
Van een onbekende - 2,50
Pinkstercoll. 's-Gravenhage A - 195,25
„ Zegwaard - 21,41¹
Door Ds. Thijs te Sassenheim, uit het catechis-busje van Ds. Holster te Leiden - 5,—
Pinkstercoll. Sassenheim - 27,—
„ Katwijk a/Z - 30,85
„ Leiden B - 41,03
„ Leiderdorp - 62,41¹
„ Geesteren en Gelselaar - 35,30
„ Zutphen - 87,79¹
Door Ds. Lindeboom, van de Centsver. te Zutphen - 20,—
Van de Jonged.-Veren. - 5,—
Door A. Brinkman te Zutphen, van N. N. te Brummen - 5,—
Pinkstercoll. Axel A - 61,60
„ Kruijnen - 14,—
Van A. Gruijs Sr. te Zaandam, als vrucht van zijn verkoop van gebr. postzegels - 2,—

N. B. Vermelding in „de Bazuin” geschiedt alleen op verzoek.

B. DE MOEN, *Quæstor*.
H. A. DIJKSTRA, *Penn.*

Diever, 7 Juni 1902.

Zending op Soemba.

Pinkstercollecte te:
Sleen f 25,71 Ezinge f 32,30
Houwerzijl - 13,47¹ Beilen - 40,—
Meppel - 203,60 Diever - 41,53
Sauwert - 32,77¹ Dwingeloo - 42,—
Lutjegast - 9,24 Hijken - 9,20
Hoogeveen - 89,39¹ Vliedder - 5,80
O-Pekela - 46,— Westerborg - 14,74
Overschild - 9,— Haren - 17,80
Meeden - 12,84¹ Zoutkamp - 32,67
Koevorden - 18,17 't Zandt - 78,60
Grijpskerk - 12,88
Ds. Kerssies te Sauwert, v. d. kind. der Chr. School - 1,47
Ds. Roorda te O-Pekela, coll. bij een Zendingrede - 27,40
K. Bolt te Onderdendam, coll. v. d. Zondagschool - 1,60
G. Hommes, v. d. eentvereen. der Jongel.-v. - 5,89
P. Vischer te Nieuw-Amsterdam, gev. in de coll. - 0,97

J. DUURSEMA, *Quæstor*.

Uithuizen, 8 Juni '02.

VEREENIGING „DR. SCHEURERS PETRONELLA HOSPITAAL.”

October 1901—April 1902.

Ontvangen aan contributies:

Aalten f 37,25, Alfen f 41,25, Almelo f 9,50, Alkmaar f 14,75, Amersfoort f 33,25, Amsterdam f 422,75, Anjum f 14, Apeldoorn f 32,50, Appingedam f 13, Arnhem f 37,75, Assen f 12, Baarn f 25, Barneveld f 2,50, Beekbergen f 10, Bennekom f 5, Berkel en Rodenrijs f 10, Bierum c. a. f 22,75, Bodegraven f 54,75, Bozum f 5, Breda f 5, Brandwijk f 5, Breukelen f 15,75, Broek op Langendijk f 20, Bussum

f 21,25, Beverwijk f 7,50, Delft f 101, Delfzijl f 11, Deventer f 25, Dieren f 31,25, Dinteloord f 9,50, Dokkum f 12,90, Dordrecht f 25,25, Domburg f 4,50, Driebergen f 35, Ede f 12,25, Edam f 4, Enkhuizen f 39,25, Enschede f 119,85, Ermelo f 11,25, Gasselter-Nijveen f 22, Genum f 2,50, Genderen f 2,50, Goes f 14, Gorinchem f 17, Gouda f 10, 's-Gravenhage 121, Groningen f 72,50, Haarlem f 52, Harderwijk f 12,50, Harlingen f 24,50, Hattum f 13,50, Heeg f 23, Heerde f 6, Heerenveen f 2,50, Heelsom en Renkum f 8, Heusden f 2,50, Helder f 24, 's-Hertogenbosch f 12,50, Heteren f 5, Hillegom f 46, Hilversum f 45, Hemelum f 2,50, Hoogeveen f 12, Joure f 2,50, Kampen f 105,50, O.-Kappelle f 7,50, Kinderdijk f 13,50, Kootwijk f 7,50, Kollum f 16,50, Koudekerk f 5, Klundert f 7,50, Leens f 5, Leeuwarden f 38,50, Lemmer f 12, Leiden f 53, Leiderdorp f 13,50, De Leek f 13,50, Loosduinen f 14,50, Lochem f 12,50, Maasland f 27, Maassluis f 47,50, Makkum f 6, Marken f 12, Meppel f 49, Middelburg f 44,75, Moordrecht f 5, Molenaarsgraaf f 5, Monnikendam f 16,50, Mijdrecht f 5, Naaldwijk f 14,50, Nieuwendijk f 22,50, Nieuwersluis f 2,50, Nieuw-Vennep f 13, Nieuwveen f 3, Nijkerk f 43, Nijmegen f 31,50, Oudega c. a. f 8,25, Oppenhuizen f 5, Oldebroek f 2, Portingen c. a. f 5, Parmerend f 10,50, Randwijk f 5, Reeuwijk f 5, Reitsum f 3, Rinsumageest f 10,50, Rotterdam f 259,75, Sassenheim f 4, Sas van Gent c. a. f 10, Schiedam f 35, Schoonhoven f 17,50, Sleenwijk f 3, Slikkerveer en Bolnes f 19,75, Smilde f 11,75, Sneek f 26,50, O.- en W.-Souburg f 15,50, Stadskanaal f 15, Steenwijk f 18, Strijen f 20, Spijk f 44, Sybrandahuis f 2,50, Sybrandaburen c. a. f 10, Uithoorn f 2,50, Uithuizermeeden f 15,50, Utrecht f 75,50, Veendam f 12,50, Velsen f 7,50, Velp f 29, Vlaardingse f 25, Vlissingen f 31,25, Voorburg f 17, Voorschoten f 10,25, Vorden f 6,50, Voorthuizen f 6, Waal en Oosterend f 14,25, Waddingsveen f 21,50, Wageningen f 20,50, Wagenborgen f 8,50, O.-Wetering f 24,25, Wildervank f 10, Wilnis f 5, Winschoten f 18, Witmarsum f 3, Wons f 7,50, Woudsend f 5, Winterswijk f 85, IJmuiden f 7,50, IJlst f 2,50, Zaandam f 24, Zaamslag f 5, Zalt-Bommel f 10, Zelhem f 16, Zetten f 12,50, Zevenhoven f 10, Zeist f 28,75, Zierikzee f 8, Zwammerdam f 25, Zwolle f 100, Zwiijndrecht f 20, Zuidland f 25, Zutphen f 27,50.

Totaal f 3925.—

Aan Giften:

Aalten: d. Mevr. v. D. van een fabrieksarbeider f 4, van S. A. f 0,50, d. Dr. S. gev. i/d. coll. 20 April f 6, d. Dr. S. gev. coll. 4 Mei Ger. Kerk A f 12. Alfen: d. Meij. E. fam. P. v. H. „Welk. Dr. S.” f 2, Mevr. L. v. R. id. f 1, N. N. id. f 2. Alkmaar: d. Meij. S. van J. B. f 2,50, C. J. W. B. f 2,50. Amsterdam: d. H. H. diak. gev. coll. Raamk. A. Z. „door ongesteldheid niet kunnen opgaan” f 1, d. Meij. H. van H. W. f 2,50, d. den h. B. kind. Zending. „de Jonge Zending” f 5, d. H. H. diak. gev. coll. Keiz. Gr. k. letter H. f 2, d. den h. J. F. C. R. Chr. Jongel.-ver. „Daniel” f 3,15, d. H. H. coll. gev. coll. Raamk. M. D. f 1, d. z. H. van Dr. D. f 1, d. den h. V. O. f 2,50, Petronella-krans f 6,15, versl. verk. f 0,10, d. Oud. S. letter G. d. N. f 1,50. Anjum: d. Meij. B. Ger. Jong.-ver. f 6,87, verz. op een avondje f 0,53. Berkel en Rodenrijs: d. Meij. V. Meij. H. K. f 0,25, N. N. „Welk. Dr. S.” f 2,50. Berlikum: d. Meij. D. Jonged.-ver. f 2. Bodegraven: d. den h. R. van N. N. te A. f 5, d. Mevr. B. van N. N. f 2,50, A. G. f 0,10. Britsum: d. G. T. N. van G. W. f 2,50. Bussum: d. Meij. T. dames W. f 2, N. N. f 1, d. Meij. W. van W. G. L. M. (voor de bedden) f 20. Broek op Langendijk: d. Meij. H. gift f 1,50. Culemborg: d. Meij. C. d. J. gecoll. jaarverg. Jonged.-ver. „Bid en Werk” f 6. Dordrecht: d. Meij. v. d. G. v. Meij. D. f 1, Meij. S. f 1, zanguitv. a/d. Mijl f 2,15. Duisburg: d. den h. A. P. uit de kas der Geref. kerk f 10. Eibergen: Mevr. Wed. H. f 10. Edam: d. Meij. v. d. M. van N. N. f 3,75. Enkhuizen: d. Meij. d. B. van J. E. f 0,25, E. K. v. d. D. f 1, T. d. H. S. f 1, J. d. J. f 2,50, K. v. R. f 1, J. V. G. f 1, J. L. f 1, den h. K. f 1, de h. B. f 0,50, Mevr. J. M. K. f 1, A. M. f 1, N. N. 0,50. Enschede: d. Mevr. G. van Mevr. M. f 6,50.

(Wordt vervolgd.)

J. A. M. VAN SCHELVEN,
Penningmeesteresse.

Amsterdam,
Heerengracht 250.

In De (Amerikaansche) Wachter schrijft Ds. L. J. Hulst van Grand Rapids over wijlen onzen hooggeachten PROFESSOR D. K. WIELENGA. het volgende:

De dood van dezen begaafden broeder

wordt van velen, ook buiten de Familie betreurd, en niet het minst door mij. Doch Gods doen valt niet te becritiseeren.

Over de jaren van zijn openbaar leven schreven anderen, die er meer van kunnen weten dan ik; doch over zijn leven van 14—20 jaar weet zeker niemand zooveel als ik.

Toen ik te Ferwerd (Prov. Friesland in Nederland) kwam, was Wielenga een jongen van 14 jaar. Aldra bemerkte ik, dat er een meer dan gewone leerlust en kracht in zat. Dientengevolge nam ik hem met nog twee anderen tot mijn speciaal kweekeling. Ik geloof dat ik zes van zijn kleinere broertjes en zusjes doopte, maar hij werd terug

gezet, omdat hij te ver gevorderd was om als kind gedoopt te worden.

Toen hij 16 jaar oud was deed hij belijdenis des geloofs en liet zich doopen. Op verzoek van de broeders, deed hij den eerstkomenden Zondagavond zijne belijdenis publiek in de gemeente. De kerk was propvol. Dit was het middel dat hij gunst vond in

het oog van geheel de gemeente en bijna ieder droeg iets bij om hem in de gelegenheid te stellen tot eene algeheele overgave aan studie. Nog twee jaren bleef hij bij mij, en hij had reeds eenige vorderingen gemaakt in de Holl., Latijnsche en Grieksche talen, benevens andere voorbereidende wetenschappen, toen hij p. m. 18 jaren oud, naar

Kampen ging om daar zijne studie te voltooien. Reeds toen was zijn aanleg, om met alles naar den wortel te graven. Die jaren hebben mij zelf veel goed gedaan, want ik kon hem niet jagen of ik moest zelf loopen.

Ik had steeds goede verwachting van hem, doch hij heeft nog mijne verwachting overtroffen.

Geve God de familie vertroosting en de kerk van Nederland eenen man, die op waardige wijze zijne plaats kan aanvullen.

EEN GOED BEGIN.

De Provinciale Synode van Zuid-Holland, 3 en 4 Juni te Gouda vergaderd geweest zijnde, nam na eene aangename, broederlijke en opgewekte bespreking van het Concept-Contract het volgende besluit.

Ten eerste verzoekt zij de Generale Synode met de Vereniging voor Hooger Onderwijs op Geref. grondslag aan te gaan het Contract, gelijk dat in Concept door de br. Van Andel c.s. den Kerken is aangeboden.

Ten tweede verzoekt zij in dat Contract tevens op te nemen zoodanige bepalingen, waardoor wordt vastgesteld, dat

a. de verenigde inrichting tegelijk School der Kerken en Theol. Faculteit der Vrije Universiteit is en derhalve de Hoogleraren in de Theologie eene dubbele kwaliteit dragen, n.l. die van Hoogleraar aan de Theol. School der Kerken en die van Hoogleraar in de Theol. Faculteit der Vrije Universiteit;

b. de band, waardoor Art. 2 der Statuten van de Vereniging voor Hooger Onderwijs op Geref. grondslag de Theol. Professoren aan de belijdenis bindt, voor hen dezelfde betekenis heeft als de ondertekening van de Formulieren van Eenigheid, door de Kerken gevorderd;

c. de Vereniging voor Hooger Onderwijs nimmer zoodanige subsidie van de Overheid aanneemt, als waardoor de Theol. Faculteit der Vrije Universiteit, en met haar de Kerken, ten opzichte van benoemingen, onderwijs-program of examina in eenig opzicht afhankelijk zouden worden van den Staat.

Dit besluit van de Zuid-Hollandsche Synode noemen wij een goed begin.

In den vorm, waarin het Advies der XXV aan de Kerken was aangeboden, werd het door zoovele bezwaren gedrukt, dat het op geen algemeene aanneming rekenen kon.

De Provinciale Synode van Zuid-Holland heeft dat gevoeld en is niet star en strak op het Concept-Contract blijven staan, maar heeft er belangrijke wijzigingen in aangebracht en is daarmee aan ernstige en gegronde bezwaren tegemoet gekomen.

Zij stelt voor, niet alleen, om Art. 1 en 2 van de additioneele bepalingen in het Contract op te nemen, maar zij verzoekt ook de Generale Synode te verklaren, dat de ondertekening van Art. 2 der Statuten hetzelfde inhoudt als die van de kerkelijke belijdenisschriften.

En eindelijk verlangt zij, dat bij eventuele wettelijke regeling van de positie van het Bijzonder Hooger Onderwijs de Theol. Faculteit geheel buiten spel zal blijven.

Over deze amendementen verblijden wij ons zeer. Want eenzijdig is daarmee uitgesproken, dat het Advies der XXV niet onveranderd behoeft geaccepteerd te worden. En anderzijds is het Advies toch niet apriori onaannemelijk en voor geen verbetering vatbaar verklaard.

Het is dus inderdaad een bemiddelend, een verzoenend standpunt, dat de Synode van Zuid-Holland heeft ingenomen. En als de Provinciale Synoden over het algemeen in dien zelfden geest besluiten, is er hope, dat het op de Generale Synode nog tot eene vrij eenparige beslissing komt.

BAVINCK.

GEWAAGDE PROFETIE.

In het Christelijk-Historisch Nieuwsblad *De Zeeuw* heeft onlangs een anonus zich aan eene profetie gewaagd.

Lettende op de beweging, waarbij de Vrije School voor heel de Natie hoe langer hoe meer veld wint, verwachtte hij, dat de Theol. School weldra haar tijd gehad zou hebben. Want zij heeft, als van de Kerken uitgaande, geen eigen leven, evenmin als de Rijksuniversiteit, die geëxploiteerd wordt door den Staat, en de Openbare School, die onderhouden wordt door de burgerlijke gemeente.

De toekomst behoort naar zijne meening aan de vrije, uit het volk zelf opkomende, zij het dan ook door de overheid gesubsidieerde School.

Nu, over deze verwachting willen we met den geachten Schrijver niet twisten. Maar in verband daarmee zegt hij aan het einde van zijn ingezonden stuk:

„Als mijne verbeelding eens vleugelen aanschieft en in de toekomst wil dringen, iets wat ook u wel eens overkomen zal — dan zie ik in deze twintigste eeuw het onderwijs losgerukt uit de doodelijke omarming van den Staat, niet alleen het lager — maar ook het hooger onderwijs. Dan zie ik, na vele of weinige jaren een Roomsche-Katholieke Universiteit verrijzen. Zagen we onlangs den zaaiër niet reeds uitgaan?

Dan zie ik de Rijks-universiteiten al meer bezetten door socialist. Hoorde we niet reeds het geluid van dezen Mont-Pelée, zij het dan ook heel in de verte? Maar dan zie ik ook naast deze machten het Christelijk Nederland zich vereenigen om gemeenschappelijk te steunen en te sterken, wat dreigt onder te gaan.”

Bij deze profetie, die gelukkig maar voor eene vrucht der verbeelding wordt uitgegeven, is eene driedelige kanteekening niet misplaatst.

Ten eerste zijn onze openbare universiteiten, ofschoon geklemd in de „doodelijke omarming van den Staat”, toch nog zulke degelijke inrichtingen van wetenschap en onderwijs, dat zij onder de hoogeschoolen in Europa en Amerika eene plaats der eere innemen. Tal van Hoogleraren, die in onderscheidene faculteiten aan haar verbonden waren en zijn, hebben op het veld van wetenschap den Hollandschen naam wijd en zijd verbreid.

Wel hebben wij op de hoogte evenals op de lage scholen in ons vaderland tegen, dat zij hoe langer hoe meer den Christelijken grondslag verlaten; maar dat neemt niet weg, dat wij als Christenen geroepen zijn, om alle goede gave te erkennen, die het Gode belieft, in Zijne algemeene genade ook aan hen, die niet of die niet als wij gelooven, te schenken.

En van de ongeloovige richting, die in onze Overheids-hoogeschoolen heerscht, draagt niet uitsluitend de Staat de schuld. Want al onze scholen gingen in vorige eeuwen van de overheid uit, en vertoonden desniettemin, in weerwil van deze „doodelijke omarming”, een rijk en bloeiend leven.

Ten tweede is het niet beslist noodig, dat wij van onze zijde zulke eene bijzondere belangstelling betoonen in of ook eene krachtige aanmoediging verleenen aan de oprichting van eene Vrije Roomsche Universiteit. Indien de Roomsche Christenen de noodzakelijkheid daarvan inzien, zullen zij daartoe zelve wel besluiten, zonder of ook desnoods tegen ons advies.

Voorshands schijnen zij van onze belangstelling en aanmoediging ook niet bijzonder gediend te zijn. Een andere weg komt althans aan Dr. Schaepman uitnemender voor. Niet onwaarschijnlijk zullen zij er de voorkeur aan geven, om leerstoelen in onderscheidene wetenschappen aan de bestaande Hoogeschoolen op te richten, met verlof en steun van de Overheid des lands. Op die voorwaarde zullen zij allicht te vinden zijn voor eene wet die de positie van het Bijzonder Hooger Onderwijs regelt. En terwijl wij ons dan inspannen voor eene kleine, vrije Universiteit, leggen zij onder de hand op de openbare hoogeschoolen beslag.

Daarom is het in de derde plaats ook niet noodig, om de verwachting uit te spreken, dat de Rijksuniversiteiten steeds meer door socialist. bezet zullen worden. Of dit gebeuren zal, kan niemand voorspellen. Maar indien dit geschieden mocht, zou het eene ramp voor ons land en ons volk zijn.

In elk geval mogen wij als Christenen daartoe nimmer medewerken. Ingenomenheid met eene Vrije, Christelijke Universiteit mag ons nooit verleiden tot den wensch en het streven, dat de openbare hoogeschoolen steeds verder afdwalen van de waarheid welke door God in Zijn Woord is geopenbaard.

Veeleer rust op eene Christelijke Regeering de taak, om inzonderheid ook bij de wetenschap en het onderwijs de Christelijke grondslagen van ons volksleven te bewaren en te herstellen.

Er is hier Art. 36 van onze Nederlandsche Geloofsbelijdenis (afgedacht van de enkele zinsnede, waartegen gravamen is ingebracht) mede gemoeid.

De afscheiding van 1834 en de dolantie van 1886 was een verlaten van het genootschap, juist om te blijven bij de Kerk. Zij was middel, geen doel. De Vrije School voor heel de natie is het naaste, niet het eindstation.

BAVINCK.

OVER DE BESTRIJDING VAN HET GELOOF AAN GOD.

(II.) Slot.

Het is een arm geloof dat zich beperkt tot het voor waarhouden dat God bestaat. Een steen bestaat ook, maar hij leeft niet! God daarentegen is de Levende, en de bewegingen van zijn leven zijn niet binnen de grenzen van zijn wezen besloten, maar openbaren zich naar buiten, tot aan de uiterste grenzen der schepping. Hij leeft midden in zijne werken, stelt zich met zijne schepselen in betrekking, openbaart zich voortdurend aan den mensch. Zoo dicht is Hij bij ons, dat men zijne oogen sluiten moet om Hem niet te zien, Hij omvat ons zoo van alle zijden dat er geen ruimte voor ons is om ons buiten Hem te bewegen. De stralen zijner heerlijkheid verspreiden zich naar alle kanten, en dringen door tot in het binnenste van den mensch. De gansche aarde is van zijne heerlijkheid vol.

Willen wij nu gesterkt worden in het geloof, dat God is, dan moeten wij onze oogen openen om de getuigenissen waar te nemen, die Hij alle menschen van zich geeft. Om echter wel te zien mogen wij onze oogen wapenen met het Kunstglas den Schrift. God toch heeft gerekend met onze kortzichtigheid, en ons in de Schrift een wegwijzer gegeven, die ons op de voetstappen wijst, welke Hij in zijne schepping gezet heeft.

Het valt te betreuren dat de geloovigen doorgaans zoo weinig lezen in het groote boek, waarin alle schepselen, groote en kleine, als zoovele letteren zijn, die ons de onzienlijke dingen Gods te aanschouwen geven. Men schijnt te vreezen, dat het geschapene ons eer van God aftrekken dan tot Hem opleiden zal; daarom houdt men zijne oogen zoo gevuldig gesloten. De schepping is in veler schatting geene openbaring, maar eene bedekking van God; wie zich tot God heenwenden wil, moet zich van haar afwenden. Alsof de Schrift ons niet gebood om onze oogen op te heffen naar den hemel, om er stof te halen voor onze aanbidding, en onze ooren te openen voor het lied des lofs, dat de schepselen nacht noch dag ophouden te zingen. Waarlijk door zijn oog te sluiten voor het licht der algemeene Openbaring, onthoudt men het geloof zijn voedsel.

Het valt daarom te betreuren dat de maatschappelijke levensinrichting velen verre houdt van de Natuur, het groote werkstuk en de groote werkplaats Gods. Opgehoopt in onze groote steden, zien de meeste menschen van de schepping haast niets meer; zij zijn haar vreemd geworden. Wel zien zij de werken der menschen; die nemen het hart in en brengen het gemoed in verrukking; hunnen makers, de helden op het gebied van kunst en nijverheid, geven zij eere, maar wie gedenkt aan Hem, wien de nacht even klaar openbaart als de dag? Het is dan ook geen wonder dat wij het atheïsme eerder in de fabriek vinden dan op het veld; de natuur toch is de bondgenoot van het geloof.

Sterker voedsel echter ontvangt ons geloof uit de Openbaring, ons gegeven in de Heilige Schrift. Er is geen doeltreffender middel om van atheïstische twijfelingen bevrijd te worden, dan het licht der Schrift op zich te laten vallen.

Van de Openbaring, ons in schepping en voorzienigheid gegeven, kunnen wij zeggen dat zij eene voortdurende Openbaring is. Maar hetzelfde mag getuigd van de Schrift. De dingen staan niet zoo, dat de Openbaring Gods omtrent onze verlossing tot het verleden behooren zou, en wij in de Schrift slechts hare geschiedenis en bron zouden hebben. In dat geval zou de Openbaring der genade achterstaan bij de Openbaring der natuur. Wij hebben echter in de Schrift eene eigene, rechtstreeksche Openbaring Gods aan ons; evenals Hij door de schepselen onafgebroken tot ons spreekt, doet Hij dit door de Schriften. In hen zet zich de Openbaring Gods voort tot op den huidigen dag.

Reeds hij, die de Schrift slechts als kenbron en oorkonde eener tot het verleden behorende Openbaring gebruikt, wordt getroffen door de aanschouwing der heilige dingen, die zij voor oogen stelt. Wat hij dan niet, die ze opvat als een rechtstreeks van God tot hem gericht woord? Dan komt het hart ten volle onder den indruk van Hem, die door zijn Woord tot ons spreekt. God is in het Woord; zijne inzijn in het Woord doet het leven, tot ons spreken, op ons drukken; het wordt als een ingeslagen nagel, het lokt het amen van onzen inwendigen mensch uit, het werpt zich als eene macht op ons binnenste. Gevoelt zij niet, arme, twijfelmoedige broeder! dat God in de Schrift tot u spreekt? Hier is God aan het woord, al laat Hij zijn Woord door menschen u brengen, in eene taal, aan hun wijze van spreken ontleend. Welk schepsel zou zoo kunnen spreken? Zoek het zoolang gij wilt, op de breedten der aarde of in de wijden des hemels, gij vindt er niet een. Wie kan het Woord Gods nabootsen? Gij gevoelt terstond dat gij menschenwerk voor u hebt. Wie kan spreken met zulk een gezach als het Woord Gods? Het eischt geloof om zijns zelfs wil, en uw hart gevoelt onmiddellijk dat zijn eisch billijk is. Dat Woord bewijst zijn goddelijken oorsprong door zijne heiligheid; het verraadt zijn goddelijke herkomst in het verkondigen van dingen, die onmogelijk in een menschenhart konden opklimmen; het teekent zich in zijne profetieën bij het licht der vervulling als het Woord van den Eeuwige, wien de toekomst is als het verleden. Dat alles ziet uw oog, dat alles beaamt uw hart, om niet te zeggen, dat God zelf door zijnen Geest en uw binnenste getuigt, dat Hij het is, die in het Woord tot u spreekt.

Inzonderheid raden wij u aan om u voor de spiegel der Heilige Schrift te plaatsen, en uwe oogen gevestigd te houden op het beeld, dat God in haar geeft van zichzelf in den Christus. Er is hiervoor reden. Onwillekeurig valt u bij nauwkeurige beschouwing der Schrift in het oog, dat Christus er het hart van is. Het beweegt zich alles naar Hem toe; Hij beheerscht het heilig tooneel der openbaring door zijne machtige verschijning; het gaat weer alles van Hem uit; Hij is het middelpunt der geheele Schrift. Kennelijk is het Gods oogmerk geweest Hem te openbaren aan de menschen. Maar waaruit verklaart zich dat oogmerk Gods? Immers uit de verborgenheid, dat Hij de openbaring van God zelve is. God openbaart Hem wijl Hij God openbaart. Wie Hem gehoord heeft, heeft den Vader gehoord; wie Hem gezien heeft, heeft den Vader gezien. In Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk. Hij is God geopenbaard in het vleesch, Immanuel, God met ons. In Hem zijn al Gods openbare en verborgene deugden zichtbaar geworden. Hij, die in zichzelf niet te zien is, is in Christus gezien geworden. Er blijft reden noch ruimte meer over voor de bede van Filippus: Heer, toon ons den Vader. Hoor hemel en aarde, en gij, twijfelmoedige broeder! bovenal, naar het antwoord op die vraag: Ben ik zoo langen tijd bij ulieden, en hebt gij mij niet gekend, Filippus! die mij gezien heeft, die heeft den Vader gezien.

Hoe kunt gij nog twijfelen, gij die Christus gezien hebt, wel niet aangezicht tot aangezicht tot aangezicht, maar toch in den spiegel der Schrift? Is het niet omdat uw hart traag was om Hem te zoeken, en uw oog nog maar ter helfte open, en als met een nevel overdekt? O zoek dan Christus; Hij is de schat in den akker der Schrift, hare waarde, haar zegel, haar alles. Voor zijn beeld zijn de goden der Volken gevallen; ook uwe twijfelingen zullen van u wijken, gelijk de nevelen optrekken in den morgenstond, als de zon aan den hemel oprijst, zoo gij zijne heerlijkheid aanschouwt. Wie Christus gezien heeft kan met Jacob zeggen: ik heb God gezien aangezicht tot aangezicht, en mijne ziel is gered geweest. Hier wordt alvast het geloof in God tot aanschouwen van God. Nog een weinig en God keert u om van den spiegel, waarin gij thans ziet, naar Hem, die in den spiegel zijn beeld werpt. Och of wij Christus toch gebruikten als het medicijn tegen al onze kwalen!

VAN ANDEL.

MET CHRISTUS OPGEWEKT.

„Indien gij dan met Christus zijt opgewekt, zoekt de dingen, die boven zijn.”
Colos. 3:1.

II.

De Apostel stelt niet slechts de opstanding van Christus vast, maar ook der geloovigen opwekking met Hem. De geloovigen waren opgewekt.

In Adam gevallen, is de mensch bij zijne intrede in de wereld niet slechts sterveling, maar ook den geestelijken dood onderworpen; hij mist Gods beeld. »Wij hebben allen gezondigd enerven de heerlijkheid Gods.” Met het oog op dien toestand vergelijkt de Schrift den mensch bij een melaatsche, die zich niet reinigt, bij een naakte, die zich niet dekken, bij een gevangene, die zich niet bevrijden, bij een moorman, die zijn huid niet veranderen, bij een doode, die zich het leven niet hergeven kan. Bij Ezechiël is sprake van »dorre doodsbeenderen,” en Paulus zegt aan de Efeziërs dat zij, die hunne welusten volgen, levend gestorven zijn, en den Colossensen herinnert hij aan hun eertijds, als een dood-zijn in de misdaden. En zou het beeld te sterk geteekend zijn? Maar is de natuurlijke mensch niet dood voor zichzelf, waar hij zijn eigen heil niet kent, niet dood voor den naaste, waar hij diens waarachtig geluk niet zoekt, niet dood voor God, waar hij diens ere niet liefheeft, niet dood voor Christus waar hij diens roepstem niet volgt? Is er niet trefende overeenkomst tusschen het beeld en het wezen?

Het ontzielde lichaam is weldra geheel ontsierd, ja walglijk. Is er droeviger schouwspel dan een mensch, die zijn Maker niet vreest, maar door allerlei zonden de oogen Zijner heiligheid verbittert, Zijn heerschappij verloochent, Zijn wet vertreedt en de bewijzen Zijner liefde met ondank belooft? Walgt soms niet bij uitgieting der ongerechtigheid de zondaar van zichzelf, en wendt soms de eene mensch niet met afschuw den blik van den anderen af? Wat moeten de engelen dan niet gevoelen als zij den dienaar der zonde aanschouwen, zij, die in hun rusteloos lied des Heeren heiligheid bezingen? En waar, bij ontdekkend licht, de mensch zichzelf verfoeit en van zijne zonden zegt: »zou ik ze niet haten?” — wat moet God dan niet zeggen, Hij, die een welbehagen heeft in heilig recht, en bij wien, eeuw in eeuw uit, heiligheid het sieraad van Zijn huis is en de eere?

Het ontzielde lichaam heeft geen bekwaamheid om natuurlijke werk-

zaamheden te verrichten. De oogen, die vroeger van blijdschap glinsterden, of met tranen waren gevuld, zijn gesloten. Het gelaat, waarover vroeger nu eens een blos van beschaamdheid, dan weder een was van droefenis of een schijnsel van innige vreugde kon trekken, is koud en bleek. De voet, weleer door vlugheid gekenmerkt, is bewegingloos. Er is geen begeerte naar, geen vermank in natuurlijke goederen. Er is geen warmte, geen levensbeginsel, al kan soms schijnleven zich voordoen. Denk nu aan den natuurlijke mensch. Hij is van geestelijke vermogens ontbloot, zijn verstand is verduisterd, zijn hart gelijk aan een fontein waaruit bittere wateren wellen.

Want daaruit komt bestendig de zonde voort, in wat vorm zij zich moge vertoonen. Zijne gedachten richten zich op het stof, zijne woorden zijn ijdelheid, zijne daden werken der ongerechtigheid. Hij gelijkt de natuur, zoals zij in den winter zich vertoont: zonder licht, zonder leven, dood, stil, koud als het ijs der Noorderstreken, en behoeft een overgang van het leven der natuur tot dat des geestes, zal hij uitzien naar geestelijke schatten, zich verheugen in geestelijke dingen en den gloed der liefde kennen, die het hart des Christens verwarmt. Gelijkt de bewegingen des lichaams de inwoning der ziel openbaren, zoo maakt het geestelijk leven zich kenbaar door geestelijke werkzaamheden. Geen stroom zonder bron, geen vrucht zonder boom. En gelijk het lijk zichzelf niet tot het leven terugvoeren kan, geen macht heeft oer, maar een prooi is van den dood, zoo ook is de mensch zelf niet de oorzaak van het geestelijk leven. Hij heeft geen macht over zijn hart, maar het hart heeft macht over hem. Slechts de sterkere vernagt iets tegen den mindere. God, die de dooden levend maakt, schept alleen een nieuw hart, maakt een hooger leven dan dat der natuur deelachtig.

(Wordt vervolgd.)

NOTTEN.

Prov. Synode van Overijssel.

Het Concept-contract verworpen.

Stationswerk.

Om te voorkomen dat meisjes misleid worden en in verkeerde handen vallen, treft men in sommige groote steden van het buitenland op de stations bij aankomst der treinen dames aan, die de meisjes afwachten en al wie dat begeeren gaarne met goeden raad en voorlichting dienen.

Zulk een stationswerk is nu ook te Amsterdam begonnen. Voortaan zullen vrouwen en meisjes op het Centraal Station te Amsterdam altijd een of meer dames aantreffen, kenbaar aan een broche met de woorden: »Bescherming voor jonge meisjes”, die op een lichtblauwen band op den arm of op een roset van dezelfde kleur op de borst wordt gedragen.

Deze dames, aan wie ieder meisje gerust haar vertrouwen kan schenken, zijn gaarne bereid kosteloos gewenschte inlichtingen te verschaffen, die ieder meisje bevoorliefdijk kunnen n zijn om gerust en veilig te Amsterdam te verkeer. Zij zijn daartoe o.a. voorzien van kaarten, vermeldende het adres van het Tehuis Koningin Wilhelmina, het Vrouwen-Loement Tehuis, en andere nuttige wenken.

Gerelieerd Traktaatgenootschap »FILIPPUS.”

Eerste en tweede Zending — 1902.

Leden en corporaties ontvangen gratis en franco:
CXLIII. Gijb. Voetius. De gods- vrucht vereischte tot de Wetenschap 30 ct.
CXLIV. Een ongehoorame Zoon 2 „
CXLV. Iets over de Beteekenis en het gebruik van den Heiligen Doop 2 1/2 „
332. De opvoeding van onze KLEINE kinderen 1 „
333. Kom tot uw Heiland 1 „
334. De volhardende Liefde be- loond 1 „
335. Prins Willem III en Do- minee Abr. v. d. Velde 1 „
336. Zondagsrust onmisbaar 1 „
337. Polycarpus 1 „
338. Johannes en Theogenes 1 „
339. De Marteldood van Guido de Brès 1 „
340. En Gij... 1 „
Wie t bovenstaande niet vóór 20 Juni mocht ontvangen hebben, gelieve zulks te melden aan den Uitgever P. Mobach te te Breukelen.

Wie lid van »Filippus” wenscht te worden geve zich aan bij den heer H. Hooft Jz. te Ermeloo. De contributie bedraagt slechts één gulden per jaar. Daarvoor ontvangt men franco voor een gulden aan uitgaven van »Filippus.” Aangezien thans geen dringende zaken aan de orde zijn, besloot het Bestuur om dit jaar geen Algemeene Vergadering samen te roepen.

J. TER BORG, Secr.

Wolvega, 31 Mei 1902.

AAN EEN JEUGDIGEN AMBTGENOOT.

AMSTERDAM.

Waarde Broeder,

Mandagmorgen, 2 dezer, het bericht van den vrede in Z.-Afrika, voor het raam van een Sigarenwinkel, nog eens lezende, hoorde ik onderscheidene beschouwingen uit de talrijke groep van mannen en vrouwen, en zag ik velen

het hoofdschuddend en, met een droevigen trek in het gelaat, zwigend zich verwijderen.

Het luidruchtigst waren zij, die er niets van geloofden. „Allemaal leugens” zoo zongen de mannen en de wijfjes, zou Hildebrand zeggen.

„Allemaal leugens.” „De Engelsche benne om duiten verlege.” „Ze mot te sjenten hebben, en nou wille ze der papieren na de hoogte jage.” „Je zél der wel meer van boore.”

Deze lieden zijn voorloopig de gelukkigsten. Zij lijden het minst. Zij hebben zoo luidruchtig het lied van het „vrije volk” gezongen, dat ze bijna geloofden zelf te behooren tot „het volk vol heldenmoed.” Jammer slechts, dat als er sprake is van de vervulling der militaire verplichtingen, voor eigen land en volk, van dien heldenmoed weinig blijkt, en men er de voorkeur aan geeft thuis te blijven.

Zij, die zich stilzwijgend verwijderden voelden smart; en daarom zwegen ze.

Het was ook op een Zondag dat de treurmare van de eerste nederlaag der Boeren, bij Elandslaagte, ons bereikte.

In het gebed na de predicatie, liet ik de mogelijkheid doorschemeren dat dit wel eens het droevig begin van een droevig einde kon zijn, en bad om afwending van dit kwaad, indien het mogelijk ware.

Dadelijk werd ik door een broeder diaken geïnterpelleerd. Zoo iets te onderstellen, of daar maar een oogenblik aan te denken, was reeds zondig. Een uitvoerig schrijven ontving ik, waarin, uit de Openbaring van Johannes, werd aangevoerd, dat de Engelschen zouden verpletterd worden, de Boeren het zonden winnen, en er dingen zouden gebeuren die heel de wereld in de hoogste verbazing brengen zouden.

Nu heb ik altijd tot de lieden gezegd: ik hoop van ganser harte dat zij gelijk hebt. Als het van achteren blijkt, dat mijne vrees ongegrond is, dan zal ik met heel mijn ziel danken, en dan moogt zij mij mijne vreesachtigheid verwijten; ik zal, met blijdschap, erkennen dat ik het dubbel en dwars verdiend heb.

Bij het oplettend en angstig volgen van het ontzettend treurspel, dat in Zuid-Afrika wordt afgespeeld, hebben mij vooral twee zaken getroffen.

Ten eerste het feit, dat mannen van naam en positie, na de weigering om de Z.-A. Republiek en den Oranje-Vrijstaat op de Haagsche Vredesconferentie toe te laten, nog een oogenblik hebben kunnen gelooven aan de mogelijkheid van een tusschenkomst der Mogendheden, in het belang van het voortbestaan en de onafhankelijkheid der Republieken.

En ten andere, dat bij het geloovig deel des Volks het onderscheid tusschen de bedoeling des Ouden Verbonds en die van het Nieuwe Testament zoo weinig gezien en gevoeld wordt, dat opwinding en onzuivere uitlegging en toepassing der Schrift, in plaats van nuchteren zin en letten op de teekenen der tijden, schier algemeen kon worden waargenomen.

Dit laatste is echter geen nieuw verschijnsel. Het loopt door geheel de geschiedenis van Christendom en Kerk, en er is geen uitzicht dat het vooreerst anders zal worden.

Maar wanneer het in zoo nauw verband staat met de politiek van een land, en zulke smartelijke gebeurtenissen er op volgen, treft het zoo diep, en zou men zoo hartelijk wenschen dat het anders ware.

Dit neemt echter niet weg, dat millioenen menschenharten, in alle deelen der beschaaft wereld, gedurende al den tijd van dit grootsche treurspel beziel zijn, en verheven zijn boven al de gemeenheid, al het duivelsche der hedendaagsche wereldpolitiek, door de hoogheerlijke poëzie van het Woord Gods, of van het geloof aan gerechtigheid op deze in het booze liggende wereld.

En nu zijn we gekomen tot het nuchter maar verpletterende proza, dat de Boeren afstand gedaan hebben van hun onafhankelijkheid en den Koning van Engeland als hun wettig soeverein hebben erkend.

1°. Omdat Engeland beslist weigerde te onderhandelen, maar dat het zijn voorwaarden wilde voorschrijven;

2°. Omdat de Boeren inzagen, dat hun aantal voortdurend kleiner werd;

3°. Omdat zij in de onmogelijkheid waren om hun krijgsgevangenen terug te krijgen;

4°. Omdat zij wenschten het voortbestaan van hun ras te verzekeren.

Inderdaad, dat is nuchter proza!

Och, of men van den beginne had; doch wenschen kunnen niet baten, en verwijten passen ons, stuurlieden aan wal, allerminst!

Zij die zwijgen lijden het meest. Zij ondergaan zielelijden.

Want de naam van God is in deze zaak gemengd, op vaak stuitende wijze.

Men heeft elkaar soms gesard met Bijbelteksten, zoodat de vraag wel eens oprees: hoe vinden ze ze zoo?

En journalisten van liberalen huize, die Kuiper met zijn Calvinisten liever

in Syberie zagen dan in Nederland, idealiseerden vromelijk, met den Bijbel voor zich, raakten niet uitgepraat in hun lof over biddende, Bijbellezende en op God vertrouwende Staatslieden, en geeselden de Engelschen en hun godvergeten en diep goddelooze handelingen, op vaak welsprekende en hartroerende wijze.

En nu heeft het Darwinisme in de politiek en in den oorlog, op het oogentblik, getriumpheerd.

En de zwakkeren zijn onderworpen aan de sterkeren.

Niet de gevoelspolitiek, maar de politiek van 't verstand leidde de Engelschen en — de Mogendheden.

En God?

O, Zondags gaan we een enkele maal naar de Kerk, en zingen dan:

„Op bergen en in dalen

En overal is God”

En dan, na Kerktijd, weder de „nieuwe banen” van het evolutie-dogma gevolgd. De dwazen, in hun overmoed, zeggen, met te meer vrijmoedigheid: zie je wel, dat er geen God is!

De edele zielen, die aan gerechtigheid gelooven omdat ze aan God gelooven, worden peinzende, en vragen: is er dan geen priester, die Hem verklaart?

En de waarlijk geloovige en godvruchtige zielen voelen al het snijdende en kwetsende van de vraag:

„Waar is God op wien gij bouwdet, En aan wien ge uw zaak vertrouwdet?”

Want men kan redeneeren, phantaseeren en profeteeren zoo veel men wil, het kritiekste is en blijft vast staan. En dat kritiekste, de grondslag van den vrede, is en blijft: de erkenning van den koning van Engeland als wettig Soeverein. De Boeren zijn onderdanen geworden van het Britsche wereldrijk.

In zulke booze dagen zwijgen de verstandigen.

Voor ons, die slechts gadeslaan en bespiegelen is het reeds zoo nameloos smartelijk; maar wat moet het zijn voor die mannen en vrouwen, die gestreden en geleden hebben, die alles verloren, behalve de eer; wat moet het zijn voor den ouden Kruger die . . . maar ons een oogenblik in zijn toestand te verplaatsen geeft reeds stof en drang tot weenen.

„Hoe lang, o heilige Rechtvaardige Rechter wrekt Gij ons bloed niet,” zoo bidden de zielen onder het altaar, en zoo zal er nog lang gebeden worden op deze aarde.

De Dag des Heeren zal ook voor Groot-Brittannië een groote en doorluchtige dag zijn.

Het is maar te hopen dat de Boeren en wij uit deze rampen geestelijke winst zullen verkrijgen, en den Bijbel beter zullen leeren gebruiken en toepassen, inzonderheid op staatkundige en aardsche aangelegenheden. Want meer dan eenmaal zijn mij gevallen voorgekomen van teleurgestelde verwachtingen bij geloovigen, die ook meenden voor dit of dat eene belofte te hebben, en zoo zeker waren van hun recht, dat zij niet twijfelden aan de vervulling hunner verwachtingen en de uitkomst van hun strijden, en die toch teleurgesteld zijn. Vertwijfeling en troosteloosheid kregen dan de overhand, en op de kinderen had het veelal eene zeer noodlottige uitwerking.

Voor al wij, Dienaren des Woords, moeten zeer nuchter zijn, en noch in onze prediking, noch in ons schrijven en spreken de opwinding en de geestelijke krachtoverschatting kweeken of aanmoedigen.

Voor al nu we in Nederland Christelijke mannen, als Dienaren der Kroon, aan het hoofd van 't Staatsbestuur mogen zien, dienen we gematigd van zinnen te zijn. Het is de eerste maal niet dat we zoo iets beleven, en de ondervinding, ook der laatste dagen, heeft geleerd, dat er maar heel weinig behoefte te gebeuren, om roet in het eten te brengen. De droom van een toekomstigen Calvinistischen geluksstaat wordt nog door velen gedroomd. Laten wij althans wakende blijven.

En als men ons dan vreesachtigheid en slingerachtigheid verwijt, of heimelijk heulen met den vijand, laten we dan denken aan Jeremia, den profeet, den man die de ellende gezien heeft, en door zijn volk in den kuil werd geworpen, omdat hij de waarheid uitsprak. En laten we ons volk blijven herinneren aan de waarachtigheid der oude spreuk: „die zich aangordt beroeme zich niet als die zich losmaakt.”

Vale

t.t.

W. H. GISPEN.

Buitenlandsche Kerken.

Amerika. De doopleden uit de statistiek der Gereformeerde Kerk (Reformed Church) verwijderd. (?) In deze Kerk bestaat de gewoonte, dat jaarlijks een statistiek wordt opgemaakt voor de Gen. Synode. Daartoe moet elke Kerkeraad een tabel invullen. Tot hertoe had die tabel ook een kolom voor doopleden onder den titel: „Baptized Noncommunicants,” d. i. gedoopten, die geen Avondmaal houden. De Generale Synode van het vorige jaar besloot deze kolom

te doen vervallen en daarvoor op te geven het aantal huisgezinnen.

Aan dat besluit heeft Ds. Jan F. Zwemer te Holland als Voorzitter van de commissie voor de statistiek de Kerkeraden van de Classis Grand River in „de Hope” van 19 Maart herinnerd. De wijze, waarop hij van dat besluit spreekt en de gevolgen, die hij ervan verwacht, trokken onze aandacht en deden ons vragen: is hier het geneesmiddel niet erger dan de kwaal?

Ds. Zwemer schrijft over deze zaak ter toelichting aan de Kerkeraden voor het opmaken van de statistiek aldus:

„De kolom „Baptized Noncommunicants” is vervallen. Dat is een heel eind nader bij de genezing van het ziekelijk „doopledenstelsel.”

In de Gereformeerde Kerken, alwaar de Verbonds-Theologie thuis behoort, eken men met de huisgezinnen en belijdt men, dat de kinderen des Verbonds „als lidmaten Zijner gemeente behooren gedoopt te wezen,” en niet, dat de kleinen gedoopt mogen worden, wanneer vader of moeder belijdenis heeft gedaan, of dat men gedoopt moet wezen, om lid te worden.

In het tellen der huisgezinnen rekene men alleen die zich in den arbeid der gemeente van de genademiddelen laten bedienen, en die toonen door medewerking en ondersteuning, dat zij zich laten verzamelen, leiden en onderwijzen.

De jongste uitspraak van de Algemeene Synode was in dezen zakelijk: men beschouwe zulke huisgezinnen als bij de gemeente behorende, die in en met het leven der gemeente vertegenwoordigd zijn, of door medewerking en ondersteuning of op eenige andere wijze.

Onze Gereformeerde statistiek maakt daarom in hare tabellen, op grond van het lidmaatschap der gedoopten eene schoone onderscheiding. Zij vraagt niet naar het getal lidmaten, maar naar het getal avondmaalvaarders, naar de „communicants” in de gemeente. De gedoopten, tenzij gecensureerd — want al de leden der gemeente klein en groot zijn aan de discipline onderhevig — zijn leden, maar niet al de gedoopten hebben Jezus beleiden, en nemen deel aan het Avondmaal.”

Hoewel dit stuk aan duidelijkheid wel wat te wenschen overlaat, blijkt toch, dat volgens Ds. Zwemer de Gen. Synode der Geref. Kerk de z. g. doopledenkwestie heeft opgelost. Indien dit eene oplossing is, dan zouden wij haar liefst onopgelost laten, want dit middel is erger dan de kwaal. Vooreerst is deze zaak zoomin als vele andere door een Synodaal besluit in het reine te brengen. Men kan in deze materie zooveel besluiten nemen en bepalingen maken als men wil, men heeft daarmede de inzichten der menschen niet gewijzigd en min zuivere toestanden niet weggenomen.

Ware op deze wijze het doopledenstelsel te genezen, dan gaat het al zeer gemakkelijk, maar wij betwijfelen het; 't is geen oplossing maar eene verwisseling van het ene stelsel met het andere. Het huisgezinneelstelsel geeft men in de plaats van het doopledenstelsel en het eerste is nog vrij wat slechter dan het laatste.

Volgens besluit der Synode van de Geref. Kerk in N.-Amerika worden die huisgezinnen gerekend tot de gemeente te behooren, „die in en met het leven der gemeente vertegenwoordigd zijn, of door medewerking en ondersteuning of op eenige andere wijze.” Deze aanduiding is wel wat duister; misschien is het besluit der Synode in het Engelsch gesteld en ligt het duistere voor een deel in de vertaling, maar wij vatten niet recht, wat het beteekent „in en met de gemeente vertegenwoordigd zijn.”

Verder kan een huisgezin tot de gemeente behooren „door medewerking en ondersteuning,” dit zal zeker beteekenen, dat als een lid van het gezin b. v. in de Zondagsschool der gemeente werkzaam is en financieel de gemeente steunt, zulk een gezin gerekend wordt tot de gemeente te behooren. Dan wordt er ook nog bijgevoegd „of op eenige andere wijze.” Hieruit moeten wij afleiden, dat men op verschillende wijze tot de gemeente behooren kan. Is deze onze opvatting juist, dan is deze bepaling niet alleen bedenkelijk, maar beslist verwerpelijk.

Wel moeten wij in de Verbondssleer met de huisgezinnen rekenen, maar niet zoals Ds. Zwemer het voorstelt, want dan grondt het lidmaatschap der gemeente zich niet op doop en belijdenis, maar op het lid zijn van een huisgezin, dat op de eene of andere wijze tot de gemeente gerekend wordt te behooren. Dit is een verlaten van de Gereformeerde paden.

Wij wij ook naar oplossing van de doopledenkwestie zoeken, werd mijn belangstelling gewekt, toen ik las „genezing van het ziekelijk doopledenstelsel,” hopen de daarvoor den weg gewezen te zien. Maar ik ben deertlijk teleurgesteld en moest mij zelve zeggen: als er geen andere oplossing te vinden is, dan moet de kwestie maar onopgelost blijven, want hoe ziekelijk het doopledenstelsel ook zij, het huisgezinneelstelsel is een veel gevaarlijker ziekte.

SCHOLTEN.

Ingezonden.

AAN DE REDACTIE

v. d. Bazuin.

Mijnheer de Red.!

Gaarne verzoek ik een zeer kleine plaatsruimte in uw blad.

Onder al het geschrijf en gewrijf dat tegenwoordig in de verschillende kerkelijke bladen wordt gevonden over het bestreden concept-advies der 25 broeders trok vooral het stuk van Prof. L. Lindeboom in het Bazuin-nummer van heden 6 Juni mijn bijzondere aandacht.

Als de strijd op deze wijze moet gevoerd worden, als dit van de zijde van Prof. Lindeboom in het bovengenoemde artikel geschiedt, dan weet ik niet M. de Red. waar het met onze Kerken heengaat.

Ik mag dan ook niet nalaten een woord van ernstig protest te laten hooren.

Wanneer men gevaar ziet moet men waarschuwen. Als men in gemoede overtuigd

is dat het een verkeerden weg opgaat, moet men getuigen. Argumenten die ingebracht worden kan men wederleggen, maar laat men dit dan bezadigd doen.

Wat door Prof. Lindeboom ook ingebracht wordt tegen wat door de Heraut is geopenbaard, niemand zal kunnen ontkennen dat dit blad op waardige en kalme wijze replieert. Om terstond uit een andere exegese dan Prof. L. L. van het C. Ct. heeft te styleeren dat op zulk een wijze de Kerken ook gevaar loopen ten opzichte van hun belijdenis komt mij wel wat al te gewaagd voor.

M. i., en ik vertrouw dat ook anderen ja velen met mij zullen instemmen, is dit stuk niet waardig, lijkt het veel meer op een opruien dan op een willen overtuigen met klem van bewijzen en argumentatie.

Afgedacht van de vraag of men zich met het concept kan vereenigen of niet, het aannemelijk vinde of er tegen is, de wijze waarop de strijd dient gestreden te worden moet kalm en bezadigd zijn.

Voor de beginselen, van een ieder wie hij ook zij, moet men respect hebben, zijn eigen beginsel is men geopenbaard te verdedigen, maar de groote zaak waarom het gaat moet, de eenheid der gemeente Gods en de eere Gods, moeten nooit uit het oog verloren worden. En nu twijfel ik geen oogenblik of daar is het Prof. L. L. volkomen mede eens. Hij is te allen tijde een strijder voor Gods kerk en Gods naam geweest, doch ik vrees dat door zulk een schrijven als het bovengenoemde, de zaak der eenheid niet gebaat, maar wel geschaad wordt. En daarom mijn ernstig protest tegen de wijze waarop Prof. L. L. optreedt.

Met dank voor de verleende plaatsruimte noem ik mij M. de Red.

Uw br. in Chr.,

Ds. J. SIJESMA.

Utrum, 6 Juni 1902.

OPMERKINGEN BIJ HET SCHRIJVEN VAN Ds. J. SIJESMA.

Bovenstaand schrijven, door de vriendelijkheid van den Redacteur mij ter inzage gegeven, zal ik niet trachten te weerleggen. Een paar kantteekeningen acht ik echter wel noodig.

a. De schrijver verklaart zelf, dat Prof. L. het eens is met de groote waarheden, die hij onderwijst. Had reeds dát hem niet behooren te weerhouden van zulk een aanval?

b. Hoewel druk sprekend over argumenten en bewijzen, geeft hij geen enkel bewijs of argument voor zijn afkeuring van de „wijze” van mijn strijden, en — laat hij al mijne bezwaren en argumenten, in dien brief en elders, onbesproken. Ik weet daarom niet, hoe ik tegen zulk een berisping, die kampt als de lucht slaande, mij met goede hope zou kunnen verweren. „Wat door Prof. L. ook ingebracht wordt tegen wat door de Heraut is geopenbaard” — bij hem staat het vast, „dat dit blad op waardige en kalme wijze replieert”. Wat zou het nu baten, of ik br. S., die in No. 3 en 4 van mijn „Bijblad” eenige woorden van verweer tegen onware voorstellingen van de H. lezen kan, trachtte aan te wijzen, dat De H. een groot deel draagt van de schuld, dat nu, helaas! de Geref. Kerken in 2 partijen gedeeld staan? Alleen weten de lezers nu, wat br. S. voor een model van kalme, bezadigde, waardige wijze van strijden houdt, en hoe hij zelf zich beijvert dat voorbeeld nabij te komen. 't Kan zijn nut hebben, daarop te letten. 't Kan voor hem zelve in latere dagen nog wel tot leerling zijn.

c. Begrijp ik hem goed, dan is hij zichzelf nog niet recht bewust, dat zijn bezwaar, goed bezien, niet zoozeer zit in mijne wijze van getuigen, als wel in het doel, waarmee de weg hoe van spreken en handelen steeds ten nauwste samenhangt. Hij, predikant van de Geref. Gemeente te Utrum, ai mij, is druk bezig, ook in de Heraut, de afbreking van de eigene opleiding en opleidingsschool te bevorderen, de historische lijnen uit te wisschen, de vereeniging van '92 te krenken enz. Tegen zulk pogen, 't zij bedoeld, of niet bedoeld, help ik de Gemeenten wakker roepen, en zal, zoolang ik dit mijn plicht acht, al de Kerkeraden en leden opwekken, pal te staan, zóó dat zij het recht en de vrijheid niet overgeven, en ook niet met andere machten deelen; in geen geval! De mogelijke gevolgen zijn niet voor de verantwoording van hen, die zich houden aan het eerewoord en de Kerken vrij willen houden van jukken en banden van en aan eene Vereeniging, welke die ook zij.

Slechts één verzoek heb ik br. S. te doen. 't Is dit: neem uw al te kwetsende kenschetsing: „opruien” terug. Indien niet, verklaar u dan nader, en zeg: a. wat gij door „opruien” verstaat: b. wat in mijn brief u. i. „meer lijkt op een opruien dan op een willen overtuigen met klem van bewijzen en argumentatie”, en waarop gij dit uw oordeel grondt; getroost u dan ook even de moeite, van de argumentatie in geheel den brief en in het daar geformuleerde en gemotiveerde voorstel aan de P. S. althans een weinig nota te nemen; c. tegen wat en wie, en d. waartoe mijne woorden u. i. „opruien”.

Veel heb ik in den loop der jaren al leeren verdragen, maar eene beschuldiging van „opruien” in 't midden der Kerken, mag ik niet met rust laten. Indien zelfs

personen, die zichzelf aandienen als vrienden van kalme en bezadigde en waardige wijze van schrijven en argumenteeren en bewijzen, zich zulke taal mochten veroorloven tegen de wachters en strijders voor de „E. I.”, waartoe zouden zij dan niet voortvaren, die zich om zulke kostelijke en noodige eigenschappen minder bekommeren?

De lezers van De Bazuin verwijs ik voorts naar mijn brief aan N. N. in het vorig No., en naar No. 3 en 4 van het „Bijblad” van „Wat zegt de Schrift?” Argumenten zal ik zeer gaarne overwegen; maar noch zoetelijk en weekelijk en ziekelijk geklaag, noch bittere smading zal mij, naar ik biddend hoop, ontkrachten in den m. i. voor het aangezicht van den Heere der Gemeente plichtmatigen strijd tot behoud van de onverwakte vrijheid der Kerken en het ongedeelde recht harer eigene opleiding c. a. Er zijn, Gode zij dank, nog vele Gemeenten en nog vele broeders en zusters in vele andere Gemeenten, die ook alzóó gevoelen. Maar al stond ik alleen, ik zou nochtans niet mogen zwijgen. De eere Gods en het welvaren der Gemeente, aan wier dienst door Gods genade mijn leven gewijd was en, God geve, tot het einde gewijd zal zijn, moeten boven alles gaan. En dat ik in dezen slechts door mijn eigen oogen zien kan, en zie, daarvoor heb ik toch zeker zoo min als wie meent op andere wijze God te dienen, aan eenig mensch verschooning te vragen.

Moge de droeve gedeeldheid mij en al de broeders vóór alles van dag tot dag meer behoefte doen gevoelen aan het licht en de leiding des Geestes! Alleen de Heilige Geest kan ons brengen tot de ware eenheid van inzicht en overtuiging, en als de vrucht daarvan, tot eenheid van leven en werken, ook in de opleiding. Zulk eene eenheid schenke God den Kerken, naar den rijkdom Zijner genade!

L. LINDEBOOM.

K., 7 Juni.

DANKBETUIGING EN INSTEMMING!

1°. Naar aanleiding van de mededeeling van den WelEw. heer Ds. J. Westerhuis te Groningen, in de Bazuin No. 20 van 16 Mei l. l., inzake het door hem mede onderteekende bekende Concept-Contract, nu door hem teruggenomen, gevoel ik mij gedrongen mijn openbaren dank en instemming hierover te betuigen; dat het veler navolging hebbe.

Eerlijk duurt het langst!

2°. Het schrijven van den WelEw. ZGel. heer Dr. Bouwman te Hattum, in 't bijvoegsel van de Bazuin No. 20 van 16 Mei l. l., dat, naar mijn bescheiden oordeel op goede gronden, naar waarheid wetenschappelijk toegelicht als het is, alle aanbeveling van toekomstige Leeraars der Geref. Kerk zich waardig gemaakt; ik betuig hiermede mijne volkomene instemming!

3°. Het schrijven van D. Eggink te Leiden, in bovengenoemd No. van de Bazuin, geef ik eveneens in hoofdzaak mijn adhesie (in de gegeven omstandigheden, waar het tot hertoe nog niet tot een algemeen bevredigende oplossing in de Geref. Kerk schijnt te kunnen komen), een schrijven, waarin deze br. aanraadt te blijven bij het op grond van vertrouwelijke bedingen inzake de Theologische School te Kampen en de Universitaire Opleiding te Amsterdam, Synode 1892 te Amsterdam, bepaald, opnieuw bevestigd Synode 1899 te Groningen en dat voorsnog, geen definitief besluit, inzake het bewuste Concept-Contract, om des vredes wil in de Geref. Kerk worde genomen, daar het toch niet is te veronderstellen, dat, na de vergadering 9 April j. l. te Utrecht, van meer dan 300 Brds. en die achter hen staan, in geval van doordrijving van het bewuste Concept-Contract, allen, zoo men wel eens zegt, het bijtje er bij neer zullen leggen.

Laat twist en wrok eerst verdwijnen, dan zal alles door den vrede bloeien, gedachtig aan het Woord des Heeren: „Niet door kracht, noch door geweld, maar door mijnen Geest zal 't geschieden. zegt de Heere der heirscharen.”

M. DEKKER.

Groningen, 26 Mei 1902.

Boekaankondiging.

In Memoriam. Een Gebouw bij God. Leerrede over 2 Cor. 5:1 ter nagedachtenis van den WelEw. heer W. A. Dekker, in leen Dienaar des Woords bij de Geref. Kerk te Hoogeveen, door Ds. L. Kuiper. Hoogeveen, R. Stingenberg.

Eerst geeft Ds. Kuiper in deze rede eene korte verklaring van 2 Cor. 5:1 en daarna wijdt hij in verband met dezen tekst een hartelijk woord van nagedachtenis aan zijn overleden ambtgenoot. Allen die Ds. Dekker hebben gekend, niet alleen in de gemeenten te Naarden en Hoogeveen, die hij diendend heeft, maar ook ver daarbuiten, zullen dit woord ter zijner nagedachtenis met dankbaarheid lezen. Het zal hun eene lieflijke herinnering zijn aan den man, die met zoo bijzondere gaven door God was bedeeld, maar reeds door den Heere werd opgenomen in Zijn zaligen hemel. Moge het geleghenheidswoord van Ds. Kuiper door velen, ook tot tegen voor hun eigen hart, gelezen en overdacht worden.

ADVERTENTIËN.

Ondertrouwd:

G. H. A. VAN DER VEGTE

beroepen predikant van Dirksborn c. a.

EN

G. VELDHUIS KROEZE

LANGESLAG, 6 Juni 1902.

KAMPEN, 6 Juni 1902.

Onzen hartelijken dank voor de vele bewijzen van belangstelling bij ons huwelijk ondervonden.
H. P. M. G. DE WALLE,
v. d. M.
A. DE WALLE—KOOISTRA.

Heden ontsiep zacht en kalm na kortstondige ziekte in haren Heere en Heiland onze innig geliefde Echtgenote, Moeder, Behuwd- en Grootmoeder

JANTJE MULDER-

HESSELS.
in den ouderdom van bijna 56 jaren.

R. MULDER, v. d. M. HAARLEM.
A. J. MULDER, v. d. M. KOCKEN-GEN.

L. A. MULDER—DE JONG
R. MULDER JR., phil. doct.

VOORSCHOTEN.
W. P. S. MULDER—VRINT.
JOH. MULDER, v. d. M. MOLE-NAARSGRAAF.

HERM. J. MULDER—VAN DIE-REN.

HERM. MULDER.
HENDR. MULDER.
R. J. A. MULDER.

HAARLEM,
9 Juni '02.

Heden trof onze vereeniging een gevoelige slag, daar het den Heere behaagde onze geliefde Presidente, Mevr.

J. MULDER

geb. HESSELS,
op het onverwachtst door den dood uit ons midden weg te nemen. Gedurende 22 jaar mocht zij met de meeste liefde en toewijding ons voorgaan, en met raad en daad bijstaan. Bedroefd staren wij op die ledige plaats en vragen: wie zal ze weder aanvullen. Doch het vertrouwen dat zij ingegaan is in de eeuwige Heerlijkheid lenigt onze smart.

Namens het Bestuur der Christ. Vrouwenvereeniging
»Die zich des armen ontfermt, leent den Heere,»

C. KEUSEKAMP
geb. KROONBERG, Secr.

A. E. v. d. KODDER
geb. POLI, Penn.

HAARLEM,
9 Juni 1902.

In een burgergezin te APELDOORN wordt dadelijk een

MEID-HUISHOUDSTER

gevraagd, die genegen en in staat is de geheele huishouding op zich te nemen bij een weduwnaar met een kindje van 3 jaar. Vereischten zijn: goede gezondheid, een opgewekt humeur en Geref. G. Loon naar overeenkomst. Br. Fr. letter V. Bureau dezer Courant.

Militair Tehuis te Naarden.

Wegens ziekte wordt in bovenstaand Tehuis zoo spoedig mogelijk gevraagd een

Godvreezend Echtbaar,

dat lust en bekwaamheid heeft als

Huisvader en Huismoeder

op te treden, en de uitbreiding van Gods Koninkrijk onder de Militairen te bevorderen. Aan genoemde betrekking is verbonden een salaris van f 150.— vrije woning, vuur en licht. Gepensioneerden en zij die geen kinderen hebben genieten de voorkeur. Belanghebbenden gelieven zich met fr. brieven en overlegging van getuigschriften te wenden aan den ondergeteekende.

Namens voorn. Bestuur,

J. VISSER ZELDENRIJK, Secretaris

HORLOGEMAKERS.

Gevraagd een netten, flinken aankomenden

BEDIENDE,

die met lust en ijver wil werken, onder nader te bepalen voorwaarden, bij C. KOOPS, Horlogemaker, Oost-Molenstraat 5, ROTTERDAM.

ATTENTIE!

WAPENVELD, 4 Juni 1902. De Kerkraad der Geref. Kerk te Wapenveld wenschth thans, nu er bijna een jaar verlopen is en het kerkorgel aan de verwachting tot dusverre heeft beantwoord, openlijk zijn dank uit te spreken aan den Heer J. PROPER, Orgelfabrikant te Kampen, voor diens degelijk en net orgel, dat het vorige jaar in onze kerk werd geplaatst.

Namens den Kerkeraad,
P. GELDERMAN, Scriba.

UITGELOOT

De No. 1, 61, 79, 95, 117, 132 en 140, van de Renteloze aandelen v/d. Ger. Kerk te PIETERBURN.

Men vervoegte zich bij den ondergeteekende

H. RITZEMA, Scriba.

WESTERNIAND.

Best adres voor Orgels

van de eenvoudigste tot de meest luxe soorten, in stijl en houtsoort naar verkiezing. Vraag Catalogus.

BREEBAART'S

Orgelhandel,
DAMRAK 22, AMSTERDAM.

BERGERAC TINTO,

(H. Avondmaalwijn) Prijs per fl. f 0.85.

Grieksche Muscaat (Samos) zoet f 0.70 per fl., f 29 Anker.

Medoc (Landwijn) f 0.50 per fl., f 22 Anker.

Bestelling van een ANKER franco.

Voor zwakken en genezenden, lijders aan bloedarmoede en zenuwoverspanning

voor lijders aan borstverzwakking.
Borstcruidenwijn de Haas.
Overal verkrijgbaar. DE VLIJT.
VOORSCHOTEN.

**STEENWIJKER
BEDDENFABRIEK,**

opgericht in 1880.

Gezuiverde, Gewassen en Gestoomde nieuwe Veeren.
Citchen, Wollen en Molton deken en Bedtjken in alle soorten.

Linnen bedtjken in het blauw met koorden, in het rood zonder koorden.
No. 1. Het nieuwe Reclame-bed w.o. een Wollen, een Citchen, een Molton deken, voor 2 pers. 50 pd. veeren, geen grooten, 1 tijk en een bed, peluw, 4 kussens, overtrek voor bed en peluw voor f 33, en voor f 35.

Een extra 2-pers. Bed, waarin 42 pd. v., ook voor f 33 of f 35, met 50 pd. veeren, verder ook f 38, f 40, f 45, f 50. PRIMA KAPOK.

Een satijnbed met prima Kapok w.o. een Wollen, Citchen en Molton deken en een Overtrek, 1 bed, 1 peluw, 2 kussens voor f 24.

1 gewoon Bed, prima Kapok als bovenstaande voor f 22,50.

Er is nog nooit eenige aanmerking gemaakt.

Vereen tot in de fijnste soorten voorradig, rembour, vrij zicht en monsters gratis.

Boven f 10 franco. Veeren 30, 35, 40, 50, 60, 70, 80 cent, f 1, f 1,20.

J. KETEL Rz.,

Z/z. Markt, Steenwijk.

NISSEN's Practische handleiding

bij het onderwijs in de Bijbelsche Geschiedenis

door L. H. F. en K. F. CREUTZBERG.

Vijfde, herziene druk,

Compleet in 10 afleveringen à 17½ ct.

Afl. 3 is reeds verschenen.

Zij die teekenen voor de verschijning van aflevering 4 ontvangen stempelband gratis.

Een ieder haaste zich dus!

Nijkerk.

G. F. CALLENBACH,

Uitgever.

Beoordeelingen van den vijfden druk:

... een boek dat bij het lezen van den Bijbel in het huisgezin terecht een HANDBOEK heeten mag.
... dit KOSTELIJKE WERK verdient de meeste aanbeveling. De N. Sprokkelaar.
... deze VOORTREFFELIJKE, HOOGST LEERRIJKE HANDLEIDING. Christelijk Schoolblad.
... een MEESTERWERK van methodiek voor de Zondagsschool. "Timotheus"
Voor zelfonderricht een KOSTELIJKE GIDS. Overtoomse Kerkbode.
De prijs is FABELACHTIG GOEDKOOP. Kerkelijke Courant.
... dit werk heeft zich in den kring, waar men de Bijbelsche geschiedenis eert en liefheeft, een REPUTATIE VERWORVEN als ZELDEN EEN BOEK TE BEURT VIEL. Geill. Volksblad.
En ziehier nu een boek dat IEDEREEN KAN KOOPEN. Maar ziehier nu ook een boek dat IEDEREEN MOET KOOPEN. De Zondagsbode voor Schiedam.
Het is een EENIGE, BETROUWBARE GIDS. De Jongelingsbode.
... DIT KOSTELIJKE BOEK. De Christelijke School.
... deze DEGELIJKE ZONDAGSSCHOOL-GIDS. Voor onze jonge Meisjes.

Geref. Kerk te RIDDERKERK.

Uitgeloot 2 Obligatiën,

No. 51 en 58.

G. J. RIJSDIJK, Scriba.

f 850. KERKORGEL f 850.

TE KOOP AANGEBODEN,

geschikt voor 400 à 500 personen, in zeer goeden staat, met prachtig front; wordt geleverd met 10 jaren garantie. Te zien bij M. SPIERING, Kerkorgelfabrikant, DORDRECHT.

De Makelaars TELXGIRA DE MATTOS & VAN DER VIJGH, Sarphatipark 135, te AMSTERDAM, sluiten verzekeringen op

WASCHGOEDEREN,

inclusief transport en brandrisico bij de bleekers in geheel Nederland, tegen een premie van f 0.50 per f 100.

TRAKTATEN.

Bij den uitgever P. MOBACH te BREUKELN is vanwege het Geref. Traktaatgen »Filippus» verschenen: Prijs.

CXLIII. Gijb Voetius De Godsvrucht, vereischte tot de Wetenschap. 30 ct

CXLIV. Een ongehoorzame Zoon. 2 »

CXLV. Iets over de Beteekenis en het Gebruik van den Heiligen Doop. 2½ »

332. De opvoeding van onze KLEINE Kinderen. 1½ »

333. Kom tot uw Heiland. 1 »

334. De volhardende liefde beloond. 1 »

335. Prins Willem III en Domine Abr. v. d. Velde. 1 »

336. Zondagsrust onmisbaar. 1 »

337. Polycarpus. 1 »

338. Johannes en Theogenes. 1 »

339. De Marteldood van Guido de Brès. 1 »

340. En Gij...? 1 »

Bij ZALSMAN te KAMPEN komt van de pers:

Een woord van klacht

over den Kerkelijken toestand naar aanleiding van het gevaar voor de Theologische School.

Open brief aan »een lid der Geref. Kerken» schrijver van »mag dat?» in de Bazuin No. 15

DOOR

P. GLAS

te Krabbendam.

Ten voordeele van de Eigen Inrichting van de Geref. Kerken.

10 cent.

25 Ex. à 8 ct., 50 Ex. à 7½ ct., 100 Ex. à 6 ct.

WEDERLEGGING

VAN

Bedenkingen tegen de Geheel-Onthouding, hetgeen is:

Eene wederlegging van de Bedenkingen, ingebracht tegen de Gereformeerde Vereeniging voor Drankbestrijding,

DOOR

A. M. DIERMANSE,

Geref. Predikant.

Prijs f 0.60.

Men leze de beoordeeling in de Bazuin door Dr. H. BAVINCK.

Boekdrukkerij »De Vecht».

P. MOBACH, Dir.

BREUKELN.

Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag.

PROGRAM

VOOR DE

TWEE-EN-TWINTIGSTE JAARLIJSCHE SAMENKOMST,
te houden te **UTRECHT,**
op 25 en 26 Juni 1902.

I.

Op Woensdag 25 Juni, des avonds te 7½ uur, zal een ure des gebeds worden gehouden in de Oosterkerk (Maliabaan), waarin als voorganger zal optreden Ds. P. A. E. SILLEVIS SMIT van ROTTERDAM.

II.

Op Donderdag 26 Juni daaraanvolgende zal de *Algemeene Vergadering* gehouden worden van des morgens 9 uur tot des namiddags 4 uur, in het Gebouw »TIVOLI» (ingang Kruisstraat).

De leiding van deze Vergadering is door HH. DIRECTEUREN opgedragen aan Prof. Dr. J. WOLTJER.

(Vóór de pauze, tot 1 uur). Behandeling van de voorgestelde wijzigingen in de Statuten, in het Huishoudelijk Reglement, en in de Instructie voor het Bestuur.

(Na de pauze, te 2 uur). Het Concept-Contract met de Gereformeerde Kerken. Daar het Rapport van de in het vorige jaar benoemde Commissie, over wijzigingen in de Statuten enz., en over een nieuw Contract met de Gereformeerde Kerken, vele punten ter behandeling aan de orde stelt, zal ditmaal geene openbare meeting gehouden worden, maar na het eindigen der pauze, te 2 uur, de gewone Vergadering worden voortgezet.

Op Donderdag 26 Juni, des namiddags te vijf uur, gemeenschappelijke maaltijd in het Gebouw »TIVOLI», tegen betaling van f 2,—.

Aan HH. Leden of Begunstigers, die aan den maaltijd wenschen deel te nemen, wordt beleefd en dringend verzocht hiervan vóór 23 Juni kennis te geven aan den heer A. DINGEMANSE, Baanstraat te UTRECHT, door wien tevens, op verzoek vóór 15 Juni en met opgave van maatschappelijke positie, voor zooveel mogelijk, wordt zorg gedragen voor logies bij Vrienden.

Ook zal de Regelingscommissie aanwijzing doen van gelegenheid tot logeeren voor den prijs van f 2,25, f 2,—, f 1,75 of f 1,50, en wordt door een der Vrienden der Vereeniging belangeloos zorg gedragen, dat na den bidstond, in »BUITENLUST», Maliabaan, bij de Oosterkerk, Leden en Begunstigers elkander kunnen ontmoeten en gezellig samen zijn.

Tot deze samenkomst worden alle Leden en Begunstigers vriendelijk uitgenoodigd. Zij, die tot de Vereeniging als Leden of Begunstigers wenschen toe te treden, kunnen hiervan aangifte doen aan het Lokaal, vóór den aanvang der Vergadering.

De Regelingscommissie:

Mr. A. W. VAN BEECK CALKOEN,
Eere-Voorzitter.

A. DINGEMANSE, Voorzitter.

K. A. GRONDIJS, 2e Voorzitter.

O. F. W. RIETVELD, Secretaris.

C. VAN DEN DORPE, 2e Secretaris.

H. H. VAN DIJK, Penningmeester.

D. C. VAN NIMWEGEN,
2e Penningmeester.

G. J. VAN ARKEL.

J. VAN ARKEL Ezn.

J. BUITENHUIS.

K. H. GORTER.

C. DE HAAN.

JOHs. KROESKAMP.

J. M. DE KONING.

C. VAN LOCHEM.

J. L. LAKERVELD.

A. MICHELS.

G. RIJKSEN.

A. P. VAN DER VLUGT.

A. DE VLETER.

A. H. WESTERING.

N. B. De Jaarverslagen, waarin het Agendum van deze Vergadering voorkomt, zijn aan HH. CORRESPONDENTEN en AGENTEN verzonden.

50 cts.	50 cts.
Transvaal Een Lauwerkans den Boeren gevlochten. p.w. 150 gedichten. pl.m. 260 bladz. druks. Verzamelaar M. MOLENAAR. Opgedragen aan den WelEd. Heer Geschikt voor alle denkbare gelegenheden. Door de pers gunstig beoordeeld. De inhoud: boeiend, aangrijpend, schoon, gevoellof, rijk aan afwisseling. »Oud en jong moet bij het lezen van deze gedichten volop genieten. De uitvoering royaal en netjes op houtvrij papier gedrukt. Prijs 50 ct. franco thuis. Verkrijgbaar bij alle solide Boekhandelaren alsmede bij den uitgever, ia ontvangst van postwissel ad 50 ct. of 10 zegels à 5 ct. C. de Boer Sz., Sneek. Ook verkrijgbaar aan 't Bureau van dit blad.	Gedichten. Inhoud: De Afrikaansche Boer. Klacht eener Boerenvrouw. De Vrijheidskamp. Een Held. Jamesons Rooftocht. Cronje's overgave. Ij vlieg van Ladysmith. Generaal de Wet Jong Cronje's dood. Profetische Legende. Elandslaagte. Af-scheid van Sannie. Jamesons inval. St. Helena De mannen van Paardenberg. enz. enz.

Gereformeerd Gymnasium te Zetten.

Het **EERSTE TOELATINGS-EXAMEN** zal D. V. worden gehouden op **Vrijdag 11 Juli.**

Aangifte **vóór 2 Juli** bij den Rector.

Aan het Gymnasium is eene klasse verbonden voor leerlingen, die eerst later met de studie der oude talen beginnen. Zoowel externe als interne leerlingen worden opgenomen.

De Rector,
Dr. W. H. KRAMER.

Gereformeerd Gymnasium
TE KAMPEN.

Het **admissie-examen** zal niet, zooals eerst bepaald was, op **Donderdag den 10en Juli**, maar op **Vrijdag den 4en Juli a.s.** gehouden worden. Opgaven van leerlingen en aanvragen voor het programma worden ingewacht bij den ondergeteekende.

JOHs. KAPTEYN, w. rector.

Leesgezelschappen.

Bij **ZALSMAN te Kampen** is verschenen:

De gemeenschap der heiligen,
DOOR

J. van ANDEL,
Predikant te Gorinchem.

226 bladz., post 80.
Prijs f 1.40, geb. f 1.80.